

Toimeksiantojen toteuttamisen periaatteet

Säästöpankkien toimeksiantojen toteuttamisperiaatteissa kuvataan ne menettelytavat, joita säästöpankit noudattavat vastaanottaessaan ja edelleen välittäessään asiakkaidensa puolesta julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita koskevia toimeksiantoja päästäkseen asiakkaidensa kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Säästöpankit käyttävät välittäjäkumppania ja Säästöpankit noudattavat pääsääntöisesti samoja toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita kuin välittäjäkumppani. Säästöpankki välittää asiakkaidensa antamat toimeksiannot edelleen välittäjäkumppanilleen toteutettavaksi päämarkkinapaikoille, monenkeskisiin- ja organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, toisille välittäjille, kauppojen sisäisille toteuttajille, markkinatakaajille tai muille likviditeetin tarjoajille. Kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet ovat saatavilla pankin verkkosivuilla osoitteessa: www.saastopankki.fi

Poikkeustilanteet toimeksiantojen toteuttamisessa

Siinä tapauksessa, että asiakas antaa pankille toimeksiannon toteutukseen liittyviä erityisiä ohjeita, toteutetaan toimeksianto näiden ohjeiden mukaisesti. Asiakkaan tulee ilmoittaa toimeksiannon toteutukseen liittyvät erityiset ohjeet selkeästi toimeksiantoa jätettäessä. Jos asiakkaan antamat erityiset ohjeet eivät ole kattavia, noudattaa pankki toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita soveltuvin osin. Asiakkaan pankille antamat erityiset ohjeet ovat aina ensisijaisia suhteessa pankin toimeksiantojen toteuttamisperiaatteisiin. Asiakas on tietoinen, että asiakkaan erityisten ohjeiden noudattaminen saattaa estää pankkia noudattamasta toimeksiantojen toteuttamisperiaatteita. Säästöpankillä on tarvittaessa oikeus poiketa näistä toimeksiantojen toteuttamisperiaatteista poikkeuksellisissa markkinatilanteissa sekä sisäisten tai ulkoisten järjestelmähäiriöiden aikana, jolloin ensisijaisena tekijänä on välittäjäkumppanin kyky toteuttaa toimeksiantoja. Tämänkaltaisen järjestelmähäiriön aikana välittäjäkumppani ei voi välttämättä toteuttaa toimeksiantoja kaikilla kaupankäyntipaikoilla.

Kokonaisarvioinnin perusteena olevat seikat ja niiden keskinäinen tärkeysjärjestys

Säästöpankin välittäessä edelleen julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita koskevia asiakastoimeksiantoja pyrkii sekä Säästöpankki, että välittäjäkumppani suorittamaan kaikki riittävät toimenpiteet päästäkseen asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Toimeksiantoja toteutettaessa paras mahdollinen tulos määräytyy kokonaissuorituksen perusteella. Kokonaissuoritus muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista. Kustannukset sisältävät kaikki suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut, mukaan lukien toteuttamispaikan maksut, selvitys- ja toimitusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut. Asiakkaan kannalta parhaimman mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi Säästöpankki ottaa huomioon seuraavat seikat toimeksiannon toteutuksessa:

- hinta
- nopeus
- liiketoimen toteutumisen tai selvittämisen todennäköisyys
- toimeksiannon koko
- toimeksiannon kustannukset
- toimeksiannon luonne
- kaupankäynnin volyyymi
- tarjouskirjan syvyys

Näiden tekijöiden tärkeysjärjestys saattaa vaihdella seuraavista toteutuskriteereistä riippuen:

- asiakkaan ominaispiirteet, asiakasluokittelu mukaan lukien
- toimeksiannon ominaispiirteet
- toimeksiannon kohteena olevan rahoitusvälineen ominaispiirteet
- niiden toteuttamispaikkojen ominaispiirteet, joihin toimeksianto voidaan ohjata toteutettavaksi, ja
- muut sellaiset seikat, jotka pankki katsoo toimeksiannon toteuttamisen tai välittämisen kannalta olennaiseksi

Hinta on yleensä kaikkein tärkein huomioon otettava tekijä arvioitaessa toimeksiannon toteutusta näiden periaatteiden mukaisesti. Tietyissä markkinatilanteissa tai rahoitusvälineissä muut kriteerit saattavat kuitenkin nousta hintaa merkittävämmiksi tekijöiksi, kun haetaan toimeksiantokohtaisesti parasta toteutusta asiakkaalle. Yleinen periaate pankin toteuttaessa toimeksiantoa ei-ammattimaiselle asiakkaalleen on, että tärkeimmiksi kriteereiksi toteutuksessa nousevat hinta ja toimeksiannon toteutukseen liittyvät kustannukset.

Eri rahoitusvälineillä on erilainen likviditeetti. Rahoitusvälineillä käydään kauppaa eri kauppapaikoilla tai OTC-kaupankäyntinä. Kaupankäyntitapa vaikuttaa hinnan määräytymiseen. Välittäjäkumppani arvioi itsenäisesti toimeksiannon toteuttamiskriteerien tärkeysjärjestyksen, jos Säästöpankki ei ole saanut asiakkaalta erityisiä ohjeita toimeksiannon toteuttamiseksi. Asiakkaan antama erityinen ohje voi olla esimerkiksi pyyntö ohjata toimeksianto toteutettavaksi tietylle markkinapaikalle tai muu toimeksiannon toteutukseen liittyvä ohje.

Markkinoiden likviditeetin merkitys kauppapaikan valintaan

Säännellyillä markkinoilla tai muilla kaupankäyntipaikoilla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen paras hinta löytyy yleensä niiltä markkinoilta, joilla kyseistä rahoitusvälinettä vaihdetaan vilkkaimmin.

Asiakkaan kannalta paras tulos saavutetaan todennäköisesti joko ohjaamalla asiakkaan toimeksianto niille markkinoille tai siihen kauppapaikkaan, jossa kyseistä rahoitusvälinettä vaihdetaan vilkkaimmin.

Kauppapaikat

Säästöpankit vastaanottavat sijoituskohteita koskevia toimeksiantoja asiakkailtaan ja välittävät ne edelleen kolmannelle

osapuolelle toteutettaviksi. Kotimaisten toteutettujen kauppohen selvittäjänä toimii Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj. Muiden kuin kotimaisten toteutettujen kauppohen selvittäjänä toimii ulkoinen säilyttäjäkumppani. Säästöpankki voi käydä kauppaa myös muilla kuin edellä mainituilla kaupankäyntipaikoilla käyttämänsä välittäjän kautta.

Rahoitusvälineet, joilla käydään säännöllisesti kauppaa järjestäytyneillä kauppapaikoilla

Osakkeita ja muita rahoitusvälineitä, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, koskevat toimeksiannot toteutetaan seuraavasti: Säästöpankin vastaanotettua asiakkaan toimeksiannon, ohjaa se toimeksiannon välittömästi edelleen välittäjälle, joka toimeksiantojen toteuttamisperiaatteidensa mukaisesti ohjaa toimeksiannon käyttämilleen kaupankäyntipaikoille. Kaupankäyntipaikat voivat poiketa rahoitusvälinekohtaisesti.

Tarvittaessa pankki yhdistää asiakkaan toimeksiannon muilta asiakkailta vastaanottamiinsa toimeksiantoihin ja välittää toimeksiannon sen jälkeen markkinoille. Toimeksianto voidaan toteuttaa myös osissa, käyttäen hyväksi yhtä tai useampaa kauppapaikkaa tai toteuttamistapaa. Pankki voi yhdistää asiakkaiden toimeksiantoja ainoastaan, jos siitä ei pankin arvion mukaan ole haittaa yksittäisen asiakkaan toimeksiannon toteutukselle. Toimeksiantojen yhdistämistä ei tehdä asiakkaan käydessä kauppaa pankin elektronisten kaupankäyntipalveluiden kautta.

Parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi asiakastoimeksiantojen toteutuksessa, kaupankäyntikumppani ohjaa kaikki sähköiset toimeksiannot Smart Order Routing ("SOR") palvelun kautta markkinoille. Välittäjäkumppani käyttää SOR-työkalun algoritmeja tai ohjaa toimeksiannot markkinoille toisen välittäjän kautta.

Rahoitusvälineet, joilla ei käydä säännöllisesti kauppaa järjestäytyneillä kauppapaikoilla

Rahoitusvälineillä, joilla ei käydä kauppaa säännöllisesti jollain kauppapaikalla, kuten säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, käydään kahdenvälistä kauppaa kaupan osapuolten kesken (OTC-kaupankäynti). On mahdollista, että näillä rahoitusvälineillä käydään kauppaa jossain määrin myös kauppapaikoilla. Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi joukkovelkakirjalainat, rahamarkkinainstrumentit, strukturoidut sijoitus tuotteet ja muut säästöpankin tai muiden luomat rahoitusvälineet. Jos rahoitusväline ei ole kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla tai sillä ei säännöllisesti käydä kauppaa kauppapaikalla, toimeksianto toteutetaan kauppapaikan ulkopuolella OTC-kauppana. Tällaisessa tapauksessa asiakkaalle haetaan rahoitusvälineen hintatarjous sellaiselta kolmannelta osapuolelta, joka tekee kyseisellä rahoitusvälineellä OTC-kauppaa.

Markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vaikutukset

Säästöpankeilla on oikeus poiketa tilapäisesti näistä toimintaperiaatteista markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden

1.4.2019

vuoksi. Häiriötilanteissa säästöpankki toteuttaa kohtuulliset toimet päästäkseen tulokseen, joka olosuhteisiin nähden on asiakkaan kannalta paras mahdollinen.

Säästöpankit arvioivat säännöllisesti toimeksiantojen toteuttamista koskevien toimintaperiaatteidensa ja toimeksiantojen toteuttamisjärjestelyidensä sisältöä ja asianmukaisuutta ja ilmoittavat toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista verkkosivuillaan. Muutokset ja päivitykset tulevat voimaan sinä päivänä, jona ne julkaistaan verkkosivuilla.

Yleistä tietoa säästöpankkien tarjoamista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä

Säästöpankit tarjoavat pääasiassa Säästöpankkiryhmän tuotteita ja välittävät lisäksi tiettyjä kolmansien osapuolien liikkeeseen laskemia tuotteita. Rahoitusvälineisiin, sijoitus tuotteisiin ja sijoittamiseen yleisesti liittyy aina riskejä. Ennen sijoituspäätösten tekemistä asiakkaan on perehdyttävä rahoitusvälineisiin huolella ymmärtääkseen sijoitukseen liittyvät riskit sekä niiden mahdolliset vaikutukset omaan taloudelliseen tilanteeseensa. Asiakas vastaa itse omista sijoituspäätöksistään ja niihin liittyvistä riskeistä. Sijoittaminen tapahtuu aina asiakkaan vastuulla.

Yleisiä rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä ovat muun muassa:

- **Liikkeeseenlaskijariski:** Riski aiheutuu liikkeeseenlaskijan, takaajan tai vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksistaan, kuten esim. kyvyttömyydestä maksaa korkoa tai pääomaa takaisin sopimusehtojen mukaisesti.
- **Markkinariski:** Riski aiheutuu sijoituskohteen markkinoiden yleisestä tai osittaisesta heikkenemisestä.
- **Korkoriski:** Riski syntyy korkotason heilahtelusta. Sijoituskohte voi menettää arvoaan, koska korkotaso muuttuu.
- **Valuuttariski:** Vieraan valuutan määräisiin rahoitusvälineisiin liittyy valuuttakurssiriski, joka aiheutuu valuuttakurssien vaihtelusta. Vieraaseen valuuttaan sidotun sijoituskohteen (esim. rahasto-osuuden) arvo laskee, jos kyseisen valuutan arvo heikkenee.
- **Likviditeettiriski:** Rahoitusvälineen ostaminen ja myyminen voi olla hankalaa tiettyinä ajankohtana. Riskiin vaikuttavat lähinnä rahoitusvälineen kysyntä ja tarjonta sekä muut tekijät, kuten markkinahäiriöt.
- **Verotusriski:** Sijoituskohteen verotusta sääntelevä lainsäädäntö tai sitä koskeva oikeuskäytäntö saattavat muuttua. Sijoituksiin voi liittyä myös sijoittajakohdaisia veroseuraamuksia. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan tulee selvittää sijoituskohteen verotukseen liittyvät tiedot.

Osakkeet

Osake on osuus yhtiön osakepääomasta. Osakkeiden tuotto muodostuu osingosta ja osakkeen mahdollisesta arvonnoususta. Osakkeen arvoon ja kurssikehitykseen vaikuttavat

useat tekijät, kuten osakkeen tarjonta ja kysyntä, yhtiön toimiala, yhtiön tulevaisuuden näkymät ja ennusteet, yleinen markkinatilanne, ja poliittiset päätökset.

Osakkeen arvo voi tyypillisesti vaihdella voimakkaasti ja jopa koko sijoitetun pääoman menettäminen on mahdollista. Vastaavasti tuottomahdollisuudet voivat olla suuret. Suurimmat riskit liittyvät osakkeiden hinnanvaihteluun sekä kaupankäynnin laajuuteen. Likviditeettiin liittyvä riski on erityisen suuri osakkeissa, joita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla.

Osakesijoitusten riskiä voidaan pienentää hajauttamalla sijoitusta useampaan eri osakkeeseen sekä sijoittamalla osakkeiden lisäksi esimerkiksi korkomarkkinoihin.

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastossa monen eri sijoittajan varat kerätään yhteen ja sijoitetaan useisiin sijoituskohteisiin, jotka yhdessä muodostavat sijoitusrahaston. Rahasto jakaantuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin. Sijoitusrahaston omistavat siihen sijoittaneet henkilöt, yhteisöt ja säätiöt siinä suhteessa kuin ovat rahastoon varoja sijoittaneet. Sijoitusrahaston varoja hallinnoi rahastoyhtiö ja sijoitustoimintaa hoitaa ammattimainen salkunhoitaja.

Erityyppisiä rahastoja ovat esimerkiksi osakerahastot, korkorahastot ja yhdistelmärahastot. Erikoissijoitusrahastoiksi kutsutaan rahastoja, jolla on oikeus poiketa sijoitusrahastolain asettamista sijoitusrajotuksista esim. hajauttamisen, riskinoton sekä merkintä- ja lunastus-käytännön osalta. Erikoissijoitusrahastoiksi luokitellaan muun muassa vipu-, indeksi- ja rahastojen rahastot.

Rahaston arvo perustuu rahastoon sisältyvien rahoitusvälineiden (esim. osakkeiden, korkosijoitusten) kurssikehitykseen. Sijoittajan omistamien rahasto-osuuksien arvo voi näin ollen nousta tai laskea ja sijoittaja saattaa myös menettää osan sijoittamistaan varoista. Tyypillisimpiä sijoitusrahastoihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, yritysriski, korkoriski ja valuutariski. Sijoitusrahastojen riskitaso vaihtelee rahastotyypeittäin ja myös saman tyyppisten rahastojen riskitasoissa on suuria eroja. Rahaston sijoitustoiminnan periaatteet ja sijoituskohteet selviävät kunkin rahaston esitteestä ja säännöistä. Asiakkaan tulee tutustua rahaston sääntöihin, rahastoesitteisiin sekä hinnastoon.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainoja ovat esim. valtion, kuntien, julkisyhteisöjen tai yritysten suurelle yleisölle sijoituskohteeksi liikkeeseen laskemat velkakirjalainat. Joukkovelkakirjalainat ovat joko vakuudellisia tai vakuudettomia. Vakuudettomia joukkovelkakirjalainoja, joilla on huonompi etuoikeusasema kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, kutsutaan debentuurilainoiksi. Joukkovelkakirjalainat jaetaan yleensä korkoa tuottaviin ja ns. indeksilainoihin, joissa tuotto riippuu määrätyn kohde-etuuden (esim. osakeindeksin) kehityksestä.

Pääomaturvatussa indeksilainassa sijoittaja ei menetä sijoittamaansa nimellispääomaa kohde-etuuden mahdollisen epäedullisen kehityksen vuoksi vaan liikkeeseenlaskija maksaa lainan takaisin laina-ajan päättyessä. Myös pääomaturvattuun indeksilainaan sisältyy liikkeeseenlaskijariski. Mikäli sijoittaja on tehnyt merkinnän ylikurssiin, hän voi menettää sijoitusaihana ylikurssin osuuden sijoituksestaan. Joukkovelkakirjalainoihin liittyy korkoriski. Kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan suhteellinen arvo laskee korkotason noustessa. Vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan korkotuottoa ei voi ennakoita.

Lainakohtaiset riskit ja tuotonlaskuperusteet määritellään kunkin joukkovelkakirjalainan ehdoissa. Asiakkaan tulee tutustua lainaehtoihin huolellisesti.

ETF-rahastot

ETF-rahastot ovat pörssinoteerattuja rahastoja, joilla voi käydä kauppaa osakkeiden tapaan. Pääomaturvattuun indeksilainaan sisältyy liikkeeseenlaskijariski. Mikäli sijoittaja on tehnyt merkinnän ylikurssiin, hän voi menettää sijoitusaihana ylikurssin osuuden sijoituksestaan. Joukkovelkakirjalainoihin liittyy korkoriski. Kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan suhteellinen arvo laskee korkotason noustessa. Vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan korkotuottoa ei voi ennakoita.

ETF-sijoituksiin liittyvät yleisesti kaikki rahastosijoittamiseen liittyvät riskit.

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä sijoittajan on syytä tutustua ETF-rahaston avaintietoasiakirjaan tutustuakseen ko. tuotteen ja sen liikkeeseenlaskijaan liittyviin riskeihin. ETF-rahasto ei välttämättä omista suoraan rahaston kohde-etuutena olevia arvopapereita, vaan liikkeeseenlaskija on voinut asettaa vakuuden tai omistaa kohde-etuuden välillisesti johdannaisoppimusten kautta. ETF-tuotteissa voi olla niiden rakenteen vuoksi moninkertaiset tuotto- ja tappiomahdollisuudet verrattuna suorien sijoitusten kohde-etuksiin.

Johdannaisoppimukset, warrantit

Johdannainen on rahoitusväline, jonka arvo perustuu kohde-etuutena olevan arvopaperin, indeksin, valuutan, hyödykkeen tai oikeuden arvoon. Johdannaisoppimuksilla pyritään suojaamaan kohde-etuuden arvon muutoksilta tai hyötymään niistä. Johdannaisia ovat muun muassa optiot, futuurit, termiinit ja koron-/valuutanvaihtosoppimukset.

Warrantti on arvopaperimuodossa oleva johdannainen, jolla käydään kauppaa pörssissä. Warrantilla sijoittaja saa oikeuden ostaa tai myydä kohde-etuuden (esim. osake, indeksi, hyödyke) tietynä päivänä tiettyyn hintaan. Sijoittajan suurin mahdollinen tappio on warranttiin sijoitetun pääoman menetyt. Tyypillisimpiä warrantteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, velkavivun käyttöön liittyvä riski, liikkeeseenlaskijariski ja valuutariski. Johdannaisten hinnannuutokset saattavat olla huomattavia ja vaihtelu suurempaa kuin kohde-etuudessa. Joistakin johdannaisoppimuksista voi aiheutua sijoittajalle muita velvoitteita (esim. vakuusvaatimus) ja kustannuksia kuin hankintahinta. Asiakkaan tulee perehtyä huolellisesti johdannaisten toimintaan ja niihin liittyviin riskeihin ennen johdannaisoppimuksen tekemistä.

Rahamarkkinatuotteet

Rahamarkkinatuotteet ovat korkoa tuottavia ja lyhytaikaisia, alle vuoden kestäviä rahoitusvälineitä. Niitä laskevat liikkeeseen mm. valtio (valtion velkasitoumukset), kunnat (kuntatodistukset), pankit (sijoitustodistukset) ja yritykset (yritystodistukset). Rahamarkkinatuotteiden yleisimmät riskit ovat korkotason vaihtelusta ja laina-ajasta johtuva korkoriski sekä liikkeeseenlaskijan tai talletuksensaajan maksukykyyn liittyvä liikkeeseenlaskijariski. Riski on suurempi sijoituskohteissa, joissa liikkeeseenlaskijan luottoluokitus on alhainen.

Ps-eläkesopimus

Ps-eläkesopimus on sopimus sidotusta pitkäaikaissästämisestä eläkeaikaa varten. Säästövarat voidaan maksaa takaisin ennen kuin asiakas on saavuttanut työntekijän mukaisen vanhuuseläkeiän ainoastaan hänen vähintään vuoden kestäneen työttömyyden tai pysyvän työkyvyttömyyden tai osatyökyvyttömyyden, puolison kuoleman tai avioeron perusteella. Ps-eläkesopimukseen sijoitetut varat sijoitetaan valittuihin sijoituskohteisiin, joita voivat olla esimerkiksi tilituotteet, rahastot ja arvo-osuudet.

Ps-eläkesopimuksen sijoituskohteisiin liittyy kohteen mukaisia sijoittamiseen liittyviä riskejä. Sijoitetut varat ovat sidottuja sopimuksen ehtojen mukaisesti, eivätkä välttämättä ole tarvittaessa käytettävissä (likviditeettiriski). Ps-eläkesopimukseen liittyvä verokäsittely voi sopimuksen voimassaoloaikana muuttua (verotusriski).

